

POSTANOWIENIE

Dnia 11 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejcki

w sprawie **A. K. i A. L.**

skazanych za przestępstwo z art. 148 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 11 czerwca 2024 r.,

żądania sędziego o wyłączenie od rozpoznania sprawy,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Małgorzatę Wąsek-Wiaderek od rozpoznania sprawy o sygn. akt II KK 419/23.

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynęły kasacje obrońców skazanych A. K. i A. L. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 22 marca 2023 r., sygn. akt II AKa 161/23, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 3 grudnia 2018 r., sygn. akt IV K 283/17.

Powyższa sprawa została zarejestrowana w Sądzie Najwyższym pod numerem II KK 419/23. Aktualnie wyznaczona do rozpoznania przedmiotowej sprawy SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek w dniu 11 kwietnia 2024 r. złożyła oświadczenie na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. i art. 42 § 1 k.p.k. wskazując, że dostrzega okoliczności, które u postronnego obserwatora mogą powodować uzasadnione wątpliwości co do jej bezstronności. Konsekwencją rzeczono-

spostrzeżenia było sformułowanie żądania o wyłączenie od rozpoznania sprawy II KK 419/23.

Jak zostało wskazane w uzasadnieniu oświadczenia, powodem żądania był fakt, iż rolę obrońcy skazanego A. K. w toku postępowania pełniła ówczasie aplikant adwokacki, obecnie adwokat P. D. , która reprezentowała skazanego A. K. na rozprawach w toku postępowania odwoławczego o sygn. akt II AKa 104/19 w dniu 20 marca 2020 r. (przejęła obronę od adw. P. K. – autora kasacji – w toku rozprawy, k. 3323), 9 czerwca 2020 r. (k. 3415) oraz była obecna jako obrońca ówczesnego oskarżonego na ogłoszeniu wyroku w dniu 10 czerwca 2020 r. (k. 3419). Z posiadanych przez SSN Małgorzatę Wąsek-Wiaderek informacji wynika, że adw. P. D. stale współpracuje z adw. P. K. , w tym także zakresie sporządzania pism procesowych, dlatego też nie można wykluczyć, że brała udział w sporządzaniu pism procesowych w tej sprawie (zwłaszcza, że występowała w niej uczestnicząc w rozprawach), co odnosi się również do środków zaskarżenia. Jak wskazała SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek, Panią P. D. zna od wielu lat w związku ze stałą współpracą i opieką naukową, będąc obecnie promotorem jej rozprawy doktorskiej. Ponadto, w toku studiów doktoranckich sprawowała opiekę naukową, która polegała m.in. na uczestnictwie w procesie przygotowania publikacji naukowych doktorantki, współdziałaniu przy realizacji grantu badawczego oraz wspólnych publikacjach naukowych.

Jednocześnie SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek wskazała, że w przedmiotowej sprawie na jednym terminie rozprawy przed Sądem Okręgowym w Lublinie jako pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego Z. C. występował apl. adw. T. M. (k. 2358), który był również upoważniony do występowania w charakterze pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego na etapie postępowania odwoławczego o sygn. akt II AKa 104/19 (upoważnienie od adw. A. M. – k. 3318). Obecnie Pan T. M. jest asystentem SSN Małgorzaty Wąsek-Wiaderek w Izbie Karnej Sądu Najwyższego. Jest także zatrudniony jako asystent badawczo-dydaktyczny w Katedrze Postępowania Karnego KUL, w której pełni funkcję Kierownika Katedry. Uprzednio był także studentem i magistrantem SSN Małgorzaty Wąsek-Wiaderek, a obecnie – doktorantem. SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek została wyznaczona promotorem rozprawy doktorskiej Pana T. M. . Podobnie jak w przypadku Pani P.

D. , SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek sprawowała także opiekę naukową w toku studiów doktoranckich Pana T. M., która polegała m.in. na uczestnictwie w procesie przygotowania publikacji naukowych doktoranta, współdziałaniu przy realizacji grantu badawczego oraz wspólnych publikacjach.

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek zaznaczyła, że złożone oświadczenie nie oznacza, iż nie jest w stanie w sposób należyty i obiektywny rozpoznać sprawę II KK 419/23, jednakże wobec wskazanych okoliczności u postronnego i racjonalnego obserwatora może powstać uzasadniona wątpliwość w tym zakresie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Żądanie sędziego o wyłączenie od udziału w sprawie jest zasadne.

Treść art. 41 § 1 k.p.k. wskazuje, że złożenie przez sędziego oświadczenia o istnieniu okoliczności mogących wpłynąć na jego bezstronność wymaganą przez prawo i uzasadniających obawę co do możliwości obiektywnego orzekania w konkretnej sprawie, obliguje sąd nie tylko do wnikliwego rozważenia przedstawionych przesłanek tej inicjatywy, ale w wypadku potwierdzenia ich rzeczywistego występowania, powinno – co do zasady – prowadzić do uwzględnienia wniosku sędziego o wyłączenie od rozpoznania sprawy, zwłaszcza gdy w odbiorze zewnętrznym może powstać wątpliwość co do istnienia kierunkowego nastawienia sędziego do stron procesowych lub uczestników postępowania (zob. postanowienie SN z dnia 21 maja 2020 r., II KO 18/20, LEX nr 3160438). Taka też sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie.

Analiza akt przedmiotowej sprawy potwierdziła informacje wskazane w oświadczeniu SSN Małgorzaty Wąsek-Wiaderek. Adw. P. D. , jak i apl. adw. T. M. mieli osobisty i bezpośredni związek z prowadzonym przez sądy powszechne postępowaniem w sprawie skazanych A. K. i A. L.. Obrońcą A. K. jest nadal adw. P. K. , a pełnomocnikiem oskarżyciela posiłkowego jest nadal adw. A. M. . Wskazani adwokaci udzielili substytucji dla Pani P. D. i Pana T. M. w toku postępowania przed sądami powszechnymi. Powyższych okoliczności nie zmienia także to, że wyrok wydany w toku postępowania odwoławczego sygn. II AKa 104/19 przez Sąd Apelacyjny w Lublinie z dnia 10 czerwca 2020 r. – w części dotyczącej A. K. i A. L. – został uchylony, a sprawa została przekazana do ponownego rozpoznania (wyrok

Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2022 r., sygn. akt III KK 17/21 - k. 3676). Fakt, że osoby współpracujące naukowo i tak blisko zawodowo (jak w przypadku Pana T. M.) z SSN Małgorzatą Wąsek-Wiaderek uczestniczyły w procesie dotyczącym wymienionych skazanych w roli obrońcy lub pełnomocnika, którego wynik jest pośrednim następstwem wniesionych kasacji, a także fakt stałej współpracy Pani P. D. z obrońcą skazanego będącego autorem jednej z kasacji, z oczywistych względów nie tylko może, lecz z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością będzie implikować wątpliwość co do obiektywizmu tego sędziego w postępowaniu kasacyjnym, zarówno w odbiorze zewnętrznym, jak i u samych stron procesu.

Ze wskazanych wyżej powodów, postanowiono jak w sentencji.

[J.J.]

[ms]